Związek pomiędzy jakością powietrza atmosferycznego a chorobami układu oddechowego w Polsce

dr hab. n. med. Małgorzata Kowalska

W Polsce po transformacji politycznej i ekonomicznej, która dokonała się na początku lat 90. XX wieku, jakość środowiska (w tym jakość powietrza atmosferycznego) stała się jednym z głównych priorytetów. Aktualnie realizowany Narodowy Program Zdrowia wspiera tę inicjatywę wskazując w jednym z celów operacyjnych konieczność „zmniejszenia narażenia na czynniki szkodliwe w środowisku życia oraz ich skutków zdrowotnych", a także „poprawę stanu sanitarnego kraju". Choć zaobserwowano znaczącą poprawę jakości powietrza w związku z redukcją źródeł przemysłowych, to okresowo (zwłaszcza w sezonie jesienno-zimowym) stężenia drobnych pyłów systematycznie przekraczają zatwierdzone wartości normatywne.

Tematem seminarium jest przedstawienie działań, które zostały podjęte w celu poprawy stanu zdrowia ludności zamieszkałej w województwie śląskim, w zakresie chorób układu oddechowego. Dla osiągnięcia założonego celu zebrano wyniki badań przeprowadzonych w regionie, a następnie porównano własne spostrzeżenia z danymi innych autorów.

Dane z piśmiennictwa i uzyskane w trakcie badań własnych wyniki wskazują, że populacja mieszkańców południowej części kraju, tj. województwa śląskiego i Krakowa, nadal jest narażona na wyższe stężenia pyłów i BaP (szczególnie w zimnych porach roku). Obserwacja ta jest zgodna z danymi opublikowanymi przez Europejską Agencję Środowiska w 2015 roku. Głównym źródłem zagrożenia pozostaje tzw. niska emisja, a więc indywidualne piece węglowe lub kominki i rosnące z roku na rok natężenie transportu samochodowego. Z drugiej strony, wiele dowodów potwierdza, że choroby układu oddechowego, w tym przedwczesna umieralność, ostre zapalenia oskrzeli i płuc u dzieci, nagłe wizyty w izbie przyjęć z powodu astmy są związane z narażeniem na zanieczyszczenia emitowane ze wspomnianych źródeł. Jest nadzieja, że dwie ważne ustawy: ustawa o zdrowiu publicznym i nowelizacja Prawa ochrony środowiska (przyjęte w ostatnich latach) staną się sprzymierzeńcem w działaniach mających na celu poprawę stanu zdrowia ludności w Polsce. Tym bardziej, że doświadczenia ostatnich miesięcy zimowych podczas których niekorzystna sytuacja synoptyczna powodowała zjawisko smogu, budziła duży niepokój społeczny.

Pilnym zadaniem epidemiologów jest pozyskiwanie dowodów naukowych, które przyczynią się do podjęcia skutecznych działań, w tym poprawy świadomości środowiskowego ryzyka zdrowotnego wśród urzędników, pracowników służby zdrowia i całej społeczności. Tylko świadome i dobrze poinformowane społeczeństwo będzie w stanie zaakceptować trudne decyzje zmierzające do poniesienia kosztów związanych z redukcją ryzyka oraz poprawą jakości środowiska.

dr hab. n. med. Małgorzata Kowalska
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach
Katedra i Zakład Epidemiologii, Wydział Lekarski w Katowicach
ul. Medyków 18, 40-752 Katowice
e-mail: mkowalska@sum.edu.pl

Otwarte Seminaria IETU są nagrywane za pośrednictwem systemu wideokonferencyjnego zakupionego w ramach projektu **Rozbudowa infrastruktury informatycznej gromadzenia, przetwarzania i analizy danych środowiskowych.**
Dodatkowe informacje dostępne na stronach internetowych www.ietu.pl oraz www.in2in.pl

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka

Otwarte Seminarium
Instytutu Ekologii Terenów Uprzemysłowionych

20 kwietnia 2017, godz. 14.00 (czwartek)
Katowice, ul. Kossutha 6, sala 121

dr hab. n. med. Małgorzata Kowalska

Adiunkt w Katedrze i Zakładzie Epidemiologii, Wydziału Lekarskiego, Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, specjalista w zakresie epidemiologii oraz zdrowia środowiskowego. Począwszy od 2016 roku członek Rady Naukowej Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego w Sosnowcu, członek Komisji Bezpieczeństwa Zdrowotnego Środowiska działającej przy Radzie Sanitarno-Epidemiologicznej Głównego Inspektora Sanitarnego powołany na lata 2015-2017. Vice-przewodnicząca Polskiego Towarzystwa Epidemiologii Środowiskowej.